

คู่มือการปฏิบัติงาน
การควบคุมป้องกันโรคเบาหวาน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโพธารามแก้ว
จังหวัดสกลนคร

คู่มือการปฏิบัติงานการควบคุมโรคเบาหวาน คปสอ.โพชนาแก้ว

แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน

ปัจจัยเสี่ยงเบาหวาน

1. อายุ 35 ปีขึ้นไป
2. มีพ่อ แม่ พี่น้อง เป็นเบาหวาน
3. BP \geq 140 /90 หรือ กินยาลดความดันโลหิตสูง
4. อ้วน BMI \geq 25 Kg / M²
 - รอบเอว \geq 90 cm ในผู้ชาย
 - รอบเอว \geq 80 cm ในผู้หญิง
5. Triglyceride \geq 250 mg/dl
หรือ HDL $<$ 35 mg/dl
6. มีประวัติโรคหัวใจและหลอดเลือด
7. มีประวัติเป็นเบาหวานขณะตั้งครรภ์ หรือ
มีเคยคลอดบุตรที่น้ำหนักตัวแรกคลอด $>$ 4 kg.

ผู้ใหญ่ที่มีปัจจัยเสี่ยง

เจาะ fasting capillary \rightarrow $<$ 100 mg/dl

Glucose (DTX)

\geq 100 mg/dl

เจาะ Fasting Blood Glucose

ติดตาม FBS ทุกปี

FBS \geq 126 mg/dl

FBS 100-125 mg/dl

FBS $<$ 100 mg/dl

ตรวจ FBS ยืนยันอีกครั้ง

Impaired fasting glucose

FBS 100-125 mg/dl

FBS \geq 126 mg/dl

- แนะนำปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- ติดตาม FBS ทุกปี

วินิจฉัยเบาหวาน

เกณฑ์การวินิจฉัยเบาหวาน

1. Fasting Blood Glucose ≥ 126 mg/dl 2 ครั้ง (ต่างวันกัน)
2. Blood sugar ≥ 200 mg/dl ร่วมกับมีอาการน้ำตาลสูง (ปัสสาวะบ่อย ตื่นน้ำมาก น้ำหนักลด)
3. 2 hr-75 g OGTT ≥ 200 mg/dl

เกณฑ์การส่งผู้ป่วยรับยาที่ รพ.สต.

1. FBS ≤ 180 mg/cl ติดต่อกัน 3 เดือน
2. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนของเบาหวาน(ไตวาย Cr ≥ 2 , ตาพร่ามัว Moderate PDR ,แผลที่เท้าที่ยังไม่หายดี)
3. ผู้ป่วยสมัครใจรับยาต่อที่ รพ.สต.

เจาะ FBS ทุกครั้ง ที่รับบริการ

FBS ≤ 180

- ให้อาหารเดิม
- แนะนำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

FBS $> 180 - 350$

- ให้อาหารเดิม
- แนะนำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- นัด F/U 2 Weeks

> 350

- ส่งพบแพทย์

เกณฑ์ รพ.สต. ในการส่งผู้ป่วยกลับมาพบแพทย์

1. FBS < 70 mg/dl
2. ผู้ป่วยมีอาการ Hypoglycemia บ่อยโดยไม่ทราบสาเหตุ
3. FBS > 180 mg/dl ติดต่อกัน 2 ครั้ง (2 F/U)
4. BP $\geq 160/100$ mmHg 2 ครั้ง
5. มีภาวะแทรกซ้อนดังนี้ - มีแผลเรื้อรังที่ขาหรือเท้า
- สายตามัวผิดปกติทันที - ภาวะตั้งครรภ์
6. ส่งกลับโรงพยาบาลทุก 12 เดือน เพื่อพบแพทย์

FBS < 180

FBS ≥ 180

- รัชยาเดิม -ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่งพบแพทย์

แนวทางการรักษาน้ำตาลในเลือดสูง (Hyperglycemia)
สำหรับผู้ป่วยเบาหวานที่รับยา ในรพ.สต.
(รพ.สต. ใช้เกณฑ์ ≥ 250 mg%)

ไม่มีอาการ

มีอาการ

เคยใช้ Mixtard /NPH

ใช้ยาชนิดรับประทาน

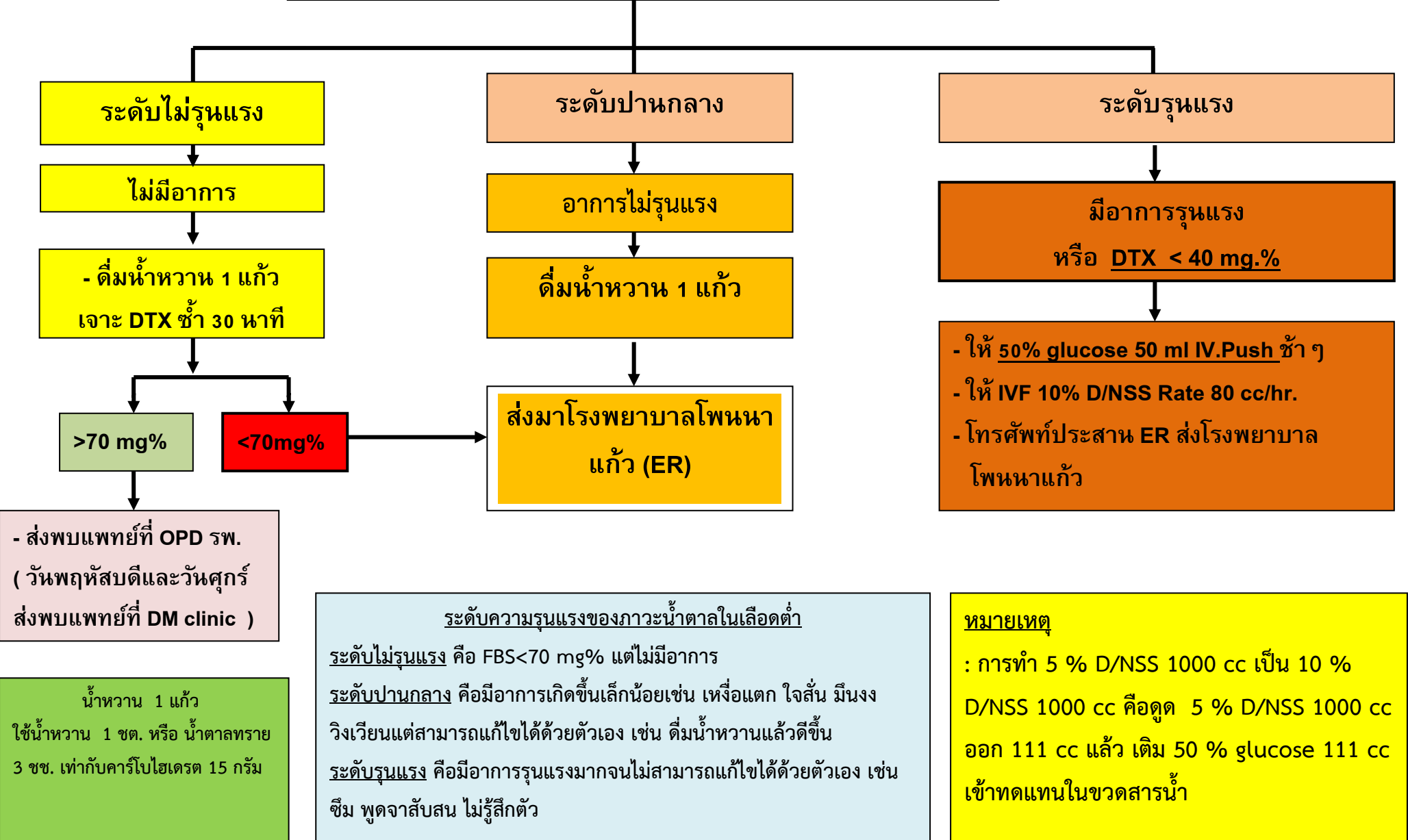
ฉีดยาเดิมให้ผู้ป่วย

ให้ผู้ป่วยรับประทานยาเดิม

ส่งพบแพทย์ที่ OPD
โรงพยาบาล

- ส่งพบแพทย์ที่ รพ. โดยก่อนส่ง
ให้ยารักษาอาการเบื้องต้น เช่น
อาการวิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน
หรือให้ออกซิเจน เป็นต้น
- โทรแจ้ง 1669 เพื่อรับผู้ป่วย

**แนวทางการรักษา ภาวะ Hypoglycemia ใน รพ.สต.
DTX or FBS < 70mg%**

ระดับความรุนแรงของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ระดับไม่รุนแรง คือ FBS<70 mg% แต่ไม่มีอาการ

ระดับปานกลาง คือมีอาการเกิดขึ้นเล็กน้อยเช่น เหงื่อแตก ใจสั่น มึนงง วิงเวียนแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเอง เช่น ดื่มน้ำหวานแล้วดีขึ้น

ระดับรุนแรง คือมีอาการรุนแรงมากจนไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเอง เช่น ซึม พูดจาสับสน ไม่รู้สึกตัว

หมายเหตุ
: การทำ 5 % D/NSS 1000 cc เป็น 10 % D/NSS 1000 cc คือดูด 5 % D/NSS 1000 cc ออก 111 cc แล้ว เติม 50 % glucose 111 cc เข้าทดแทนในขวดสารน้ำ

น้ำหวาน 1 แก้ว
ใช้น้ำหวาน 1 ขต. หรือ น้ำตาลทราย 3 ชช. เท่ากับคาร์โบไฮเดรต 15 กรัม